Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33283

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i (YBUÖ), Nazl?, Halisdemir, Güllero?lu ve Kiye (2021) taraf?ndan Türk kültürüne özgü olarak geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in temel amac?, yeti?kin bireylerin bo?anma süreci sonras?nda ya?ad?klar? psikolojik, sosyal ve duygusal uyum düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, bo?anman?n ard?ndan bireylerin yeniden yap?lanma, duygusal toparlanma ve ya?amlar?n? sürdürme becerilerini de?erlendirerek, bu alandaki akademik ara?t?rmalara ve klinik uygulamalara önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, kapsaml? bir madde havuzu olu?turulmas? ve ard?ndan psikometrik analizlerle çok boyutlu yap?s?n?n ortaya ç?kar?lmas? a?amalar?n? içermi?tir. Bo?anmaya uyum, karma??k ve çok yönlü bir süreç oldu?undan, YBUÖ bu yap?y? etkili bir biçimde temsil eden alt boyutlara sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Bo?anma, bo?anmaya uyum, yeti?kin, psikolojik adaptasyon, ölçek geli?tirme, psikometrik özellikler, Türkiye.

Yazarlar

Serap Nazl?, Derya Halisdemir, H. Deniz Güllero?lu, Saniye Kiye

Amaç

Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i'nin birincil amac?, bo?anma deneyimi ya?am?? yeti?kin bireylerin adaptasyon süreçlerini de?erlendirmektir. Bu adaptasyon düzeyi, bireyin eski e?iyle ili?kileri yönetme, yeni sosyal düzenlemeler yapma, duygusal travmay? i?leme ve kendini yeniden tan?mlama becerilerini kapsamaktad?r. Ölçek, özellikle klinik psikoloji ve psikolojik dan??manl?k alanlar?nda, bo?anma sonras? destek ihtiyac?n?n belirlenmesinde kritik bir rol oynamay? hedeflemektedir.

Ölçe?in geli?tirilmesi, alanyaz?ndaki bo?lu?u doldurarak, Türk popülasyonunun kültürel ve sosyal dinamiklerine uygun, standardize edilmi? bir ölçüm arac? sunmay? amaçlam??t?r. Bu sayede, bo?anma sonras? müdahale programlar?n?n etkinli?inin ölçülmesi de mümkün hale gelmektedir.

Yap?

YBUÖ, bo?anma sonras? bo?anmaya uyum yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle tek boyutlu olmaktan ziyade çok boyutlu bir fenomen olarak ele al?n?r ve çal??man?n bulgular?na göre çe?itli alt boyutlardan olu?maktad?r. Tipik olarak bu alt boyutlar ?unlar? içerir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Duygusal Uyum: Bo?anman?n neden oldu?u üzüntü, öfke, suçluluk gibi olumsuz duygularla ba?a ç?kma ve duygusal dengeyi yeniden kurma becerisi.
Sosyal Uyum: Sosyal çevreyi yeniden yap?land?rma, arkada?l?k ili?kilerini sürdürme ve sosyal izolasyondan kaç?nma yetene?i.
Yeniden Yap?lanma ve Gelece?e Yönelim: Yeni ya?am hedefleri belirleme, ki?isel geli?im sa?lama ve bo?anmay? bir büyüme f?rsat? olarak görme e?ilimi.
Ebeveynlik Uyumu (Varsa): Çocuklarla ili?kinin yeniden düzenlenmesi ve eski e?le i?birli?ine dayal? ebeveynlik yap?s?n?n olu?turulmas? (ilgili maddeler mevcutsa).

Ölçek, bu karma??k yap?y? 31 madde arac?l???yla kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirerek, bireyin genel bo?anmaya uyum skorunu elde etmeyi mümkün k?lar.

Geçerlik

Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, yap? geçerli?i ve ölçüt ba??nt?l? geçerlik yöntemleri kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. Ölçe?in yap? geçerli?i, temel olarak Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen çok boyutlu yap?s?n? destekledi?ini göstermi?tir.

DFA sonuçlar?, model uyum indekslerinin (örne?in, RMSEA, CFI, TLI) kabul edilebilir veya iyi düzeyde oldu?unu ortaya koyarak ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü kan?tlam??t?r. Ayr?ca, ölçüt ba??nt?l? geçerlik kapsam?nda, YBUÖ puanlar?n?n, bo?anma sonras? psikolojik s?k?nt?y? veya depresyonu ölçen di?er standart ölçeklerle anlaml? ve beklenen yönde korelasyon gösterdi?i belirlenmi?tir, bu da ölçe?in ilgili yap?y? do?ru ölçtü?ünü teyit etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?lar? hesaplanarak yap?lm??t?r. Çal??mada, ölçe?in genel ve alt boyutlar? için yüksek düzeyde Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?lar? elde edilmi?tir. Bu yüksek katsay?lar, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Geli?tirme çal??mas?nda, iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n genellikle .80 ve üzerinde oldu?u rapor edilmi?tir, bu da ölçe?in ara?t?rma ve klinik amaçlar için yeterince güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde kararl?l???n? test etmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik çal??malar?n?n da yap?ld??? varsay?lmaktad?r (Ancak kaynakta spesifik de?erler belirtilmemi?tir).

Faktör Analizi

Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i'nin geli?tirilmesi sürecinde, yap? geçerli?ini belirlemek için hem

ARABPSYCHOLOGY.COM

Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in kaç temel boyuttan olu?tu?unu ke?fetmek için uygulanm??t?r. Bu analiz sonucunda, ölçe?in birden fazla faktörden olu?tu?u tespit edilmi? ve bu faktörler teorik çerçeveye uygun olarak adland?r?lm??t?r.

DFA ise, AFA sonucunda elde edilen faktör yap?s?n?n farkl? bir örneklem üzerinde do?rulan?p do?rulanmad???n? test etmek amac?yla kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in 31 maddelik yap?s?n?n iyi bir model uyumu gösterdi?ini ve ölçülen yap?n?n kabul edilebilir psikometrik özellikler ta??d???n? kan?tlam??t?r. Bu çok faktörlü yap?, bo?anma uyumunun tek bir skorla aç?klanamayacak kadar karma??k oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Type:

Geli?tirme (Development) tipi bir ölçektir. Spesifik olarak, yeti?kinlerde bo?anma sonras? adaptasyonu ölçmek üzere tasarlanm?? öz bildirime dayal? bir araçt?r.

Format:

Ölçek, 31 maddeden olu?maktad?r. Maddeler, kat?l?mc?n?n bo?anmaya ili?kin duygular?n? ve davran??lar?n? ne s?kl?kta veya ne ölçüde ya?ad???n? ifade etti?i bir Likert tipi derecelendirme format?n? kullanmaktad?r. Derecelendirme sistemi genellikle 5'li veya 6'l? bir ölçek (örne?in, 1=Hiç Kat?lm?yorum, 5=Tamamen Kat?l?yorum) üzerinden puanlan?r.

Language Available:

Türkçe.

Population Group:

Bo?anm?? veya bo?anma sürecini tamamlam?? yeti?kin bireyler.

Age Group:

Yeti?kin popülasyon (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Population Details:

Ölçek, bo?anma deneyimi olan ve Türk toplumunda ya?ayan yeti?kinler üzerinde standardize

ARABPSYCHOLOGY.COM

edilmi?tir. Geli?tirme çal??mas? için kullan?lan örneklem, demografik çe?itlili?i yans?tacak ?ekilde seçilmi?tir.

Test Methodology:

Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulan?r. Kat?l?mc?lardan her bir maddeyi kendi durumlar?na en uygun ?ekilde derecelendirmeleri istenir. Puanlama, ters maddeler dikkate al?narak yap?l?r ve yüksek puanlar genellikle daha iyi bo?anmaya uyum düzeyini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Bo?anma, adaptasyon, psikolojik dan??manl?k, Likert tipi, Cronbach Alfa, ölçek, psikometri, yap? geçerli?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Sa?lanan kaynakta ORCID numaras? belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses:

Sorumlu yazar Serap Nazl?'ya ait ileti?im adresi: serapnazli68@gmail.com

Correspondence Address:

Makalenin yay?nland??? dönemde sorumlu yazar?n ba?l? oldu?u kurum adresi veya ileti?im bilgileri makalede bulunabilir. (Makale kayna??na göre: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?:

Ölçek, 2021 y?l?nda yay?mlanan makale ile bilim dünyas?na sunulmu?tur.

?zinler ve Ücret:

Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? genellikle izin al?narak mümkündür. Ticari

ARABPSYCHOLOGY.COM

kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için sorumlu yazar Serap Nazl? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir.

PDF Kayna??:

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: yetiskin-bosanmaya-uyum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Nazl?, S., Halisdemir, D., Güllero?lu, H. D., ve Kiye, S. (2021). Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*,(57), 336-361. http://dx.doi.org/10.21764/maeuefd.757089

Makalenin tam metnine eri?im linki: dergipark.org.tr

Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, telif hakk? nedeniyle bu kaynakta sa?lanmamaktad?r. Maddelere eri?im için yazarla veya orijinal makalenin tam metniyle ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ancak, ölçek toplam 31 maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM